...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 39 (6229)
ФЕВРАЛИИН
25
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ гээшэ комсомолой гол зорилго мүн

...КСМ-эй XV ОБЛАСТНОЙ КОНФЕРЕНЦИ

...дэр, ВЛКСМ-эй XV об... конференци нээгдэбэ. ...нференци хадаа ВЛКСМ-эй ...й хоёр жэл соо хэһэн хү...иин дүнгүүдые гаргаха бай...

...осото үе соо областной ком...ско организаци болбол пар... организациин хүтэлбэреэр ...СМ-эй XI съездын шиидхэбэ...ые бэелүүлхэ зуураа, залуу...е коммунистическээр хү...лхэ хэрэгтэ нилээд амжал...ые туйлаа. Областной ком...ско организаци хадаа боль...үдэй партиие, советскэ ара...лон бүхы прогрессивнэ хүн ...нэй вождь ба багша нүхэр ...иие тойрон нигта жагсаал...р, улам бэхижээд өөрынгөө ...енциие угтан ерэбэ.

...иалистическэ мүрысөөн үргэ...дэлгэрүүлэгдэһэнэй үндэһэ ...дээрэ, залуушуулай дунда...үйлэдбэриин олон зуугаад но...ууд, промышленностиин ба ...ажахын түрүүшүүл урган га... Тэдэнэр шэн зоригто ажалаа... Бурят-Монголой бүхы ажал... дунда хүндэтэй болоо. Про...енностиин ба хүдөө ажахын ...гаран залуу хүдэлмэришэд ...жэлэйнгээ түсэбые болзор...урид дүүргээ. Городок горо...механическа заводой комсо... Александр Анисимовай хү...илдэг бригада табан жэл ...2 жэлэй нормо дүүргээ. Энэ ...да имагтал эрхим шанартай ...ци гаргана. Паровозо-вагон...одой үрэмдэгшэ табан жэл ... жэлэй нормо, газаар отолог...ександр Селиванов — 8 жэ...рмо дүүргэһэн байна. Иимэ ...нүүд олон.

...сомолецууд эрхим түлөөлэг..., социалистическэ мүрысөөн...рүүлэгшэдые XV областной ...еренцидэ эльгээгээ.

...убликын үмэнэ парти ба ...тельствын табиһан ажахын...ическэ зорилгонуудые амжал...аар бэелүүлхэдэнь комсо...ко организацинууд партий...ганизацинуудай эдэбхитэй ту...шадынь болоно.

...уушуулай политическэ ушар ...эдэрэлые дээшэлүүлгээр ба ...СМ-эй гэшүүдые идейнэ та...ь хатуужуулгаар, комсомоль...рганизацинууд ехэ хүдэлмэри ... Комсомолецуудые политичес...гэээрүүлгын хүдэлмэри үргэн ...атай болоо.

...уушуулай дунда культурно...н ба физкультурно-спортив...үдэлмэри ябуулхадаа комсо...ко организацинууд нилээд ...мжалтануудые туйлаа.

...ргуулинуудай комсомольско ...изацинууд «Һургуулида ком...ой хэхэ хүдэлмэри тухай» ...СМ-эй XI съездын шиидхэбэ...бэелүүлхэ зуураа, эрдэм ном ...осотойгоор шудалхаар һураг...е хүмүүжүүлхэ, һургуулида ... бэхижүүлхэ хүдэлмэрээ ...руулаа. Мүн пионерскэ орга...нуудай хүдэлмэри һайжа...

...омольско организацинуудай ...ба нэрэ хүндын дээшэлһэ... үргэн олон залуушуултай ...мольско организацинуудай ...барисаае улам бэхижүүлгэ...сомолой зэргэдэ залуушуу...сор орохо ябадалда туһа... Тоосоото үе соо комсомолой ... 8 мянган хүн ороо.

...омольско организаци ба со... залуушуул өөһэдынгөө бү...мжалтануудаар большевист...артида, советскэ залуушуу...гэл дүтын хани нүхэр агуу... Сталинда уялгатай. Ленин — ...ай алдарта парти болбол советскэ залуушуулые Эхэ орондоо үнэн сэхэ байха үзэлөөр хүмүүжүүлээ. Большевигүүдэй парти, агуу ехэ Сталин хадаа манай залуушуулые моральна үндэр дээдэ шанартайгаар хүмүүжүүлээ. Манай залуушуул дэлхэй дээрэ эгээл идейнэ, эгээл түрүү залуушуул мүн. Областной конференциин делегадууд 30 мянган комсомолецуудайнгаа үмэнэһөө советскэ залуушуулай вождь ба хани нүхэр Сталинда инаг дурлалай ба баяр баясхалангай үгэнүүдээр хандана.

Большевигүүдэй парти, нүхэр Сталин болбол амжалтануудаараа һанаагаа амархагүй, харин шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө саг үргэлжэ урагшаа дабшаха гэжэ һургана.

Комсомольско органууд болбол өөрынгөө ажал-ябуулгые үнэн зүбөөр сэгнэхэ, дутагдалнуудта эбсэшэгүйгөөр хандаха ёһотой. Конференциин делегадууд болбол хүдэлмэриин һайн һайн дүй дуршэлые согсолхо зуураа, комсомольско организациин хүдэлмэридэхи ба ВЛКСМ-эй обкомой хүтэлбэридэхи дутагдалнуудые хурсаар шүүмжэлхэ ёһотой.

Конференциин гол асуудалнуудай нэгэниинь гэхэдэ, бүхы залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие, залуушуулые коммунистическэ үзэл бодолоор хүмүүжүүлгые шангадхаха ябадал болоно.

Зүгөөр, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хүсэд һайнаар ябуулдаггүй комсомольско организацинууд манайда үсөөн бэшэ бии.

Бичурын, Мухаршэбэрэй, Зэдын, Яруунын аймагуудай колхозуудай комсомольско олон организацинууд, паровозо-вагонно заводой, түмэр замай транспортын, Галуута-Нуурай рудоуправлениин ба ой модоной промышленностиин олон комсомольско организацинууд залуушуулай дунда хэхэ хүдэлмэрээ хангалтагүйгөөр ябуулна. Тиимэһээ эдэ комсомольско организацинууд һулаар ургана.

Комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудай түлөө нэн түрүүн хүтэлбэрилхы комсомольско органууд зэмэтэй.

Конференциин делегадууд болбол комсомольско эхин организацинуудай хүдэлмэриие һайнаар хүтэлбэрилхыень, залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулхыень хүтэлбэрилхы комсомольско органуудһаа эрихэ зэргэтэй байна.

Комсомолецууд ба залуушуулые политическээр гэгээрүүлхэ хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии. Эрдэм мэдэрэлээ комсомолец бүхэнэй саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ябадалые зарим комсомольско организацинууд туйланагүй. Кружогууд ба политһургуулинуудай хүдэлмэридэ хиналта һулаар табигдана, пропагандистнарта шухала туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Тиимэһээ олохон кружогууд ба политһургуулинуудта занятинууд регулярна бэшээр, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Конференциин делегадууд большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй үндэһэ һуури дээрэ бүхы дутагдалнуудаа элирүүлэн, тэдэ дутуу дундануудаа усадхаха зам хараалха уялгатай.

Республикын комсомольско организацинууд Эхэ оронойнгоо улам һайханаар һалбаран бадархын түлөө, коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ эдир залуу патриодуудые элсүүлэн жагсааха байна.

Соведүүдэй хоёрдохи Байшангай Сталинска зал соо ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной XV конференци үсэгэлдэр нээгдэбэ. Конференциин делегадууд туйлай ехэ баярай оршон байдалда конференциин хүндэлэлэй президиумдэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталин түрүүтэйгээр һунгаһан байна.

Удаань Улан-Удэ городой бүлэг пионернүүд ерэжэ, областной комсомольско конференциие халуунаар амаршалаа.

Тоосоото үе соо ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой хэһэн хүдэлмэри тухай обкомой секретарь нүхэр М. М. Гаськовой ба обкомой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр А. И. Раитинай элидхэлнүүдые конференцидэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаад, конференциин февралиин 24-нэй үдэшын заседани хаагдаһан байна.

Би делегадаар һунгагдааб

Буденнын нэрэмжэтэ манай колхоз Зэдын аймагай нилээд ехэ колхозуудай нэгэн юм. Үнгэрэгшэ оной октябрь һарада хажуудахи «Пятилетка» колхозтоёо нэгэдэжэ, мүнөө колхознай бүри томо болонхой.

Би нёдондо жэлэй үбһэ хуряалгын үедэ косилкын машинистаар хүдэлмэрилөөб. 270 га үбһэ сабшахын орондо, 360 гектар һайн шанартайгаар сабшажа, манай республикын залуу машинистнуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараһан байнаб. Тиигэжэ ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэм.

Мүнөө ерэхэ зунай үбһэ хуряалгада бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, ажалай улам ехэ амжалта туйлаха зорилготойб. Колхозойнгоо адуу малда гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө бүхы шадалаа элсүүлхэб.

Би 1950 ондо ленинскэ комсомолой гэшүүн болоһон байнаб. Колхозойнгоо комсомольско организацида хүдэлмэрилдэгби. Организацимнай гэшүүд намайе комитедтэ һунгаа.

Һаяхан болоһон ВЛКСМ-эй Зэдын аймагай организациин конференци дээрэ ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной XV конференциин делегадаар һунгагдаһан байнаб.

К. Григорьев

ВЛКСМ-эй областной XV конференциин делегадууд. Зураг дээрэ:- (баруун гарһаа) БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадууд нүхэд Е. Цыренова, Ц. Молонова, Ц. Дашиева гэгшэд байна. **О. Сурнаковагай фото.**

Колхозойнгоо партийна организациин хүтэлбэреэр

Манай Кяхтын аймагай Больше-Лукска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организаци 13 гэшүүдһээ бүридэнхэй. Бидэнэр колхозойнгоо партийна организациин хүтэлбэреэр комсомольско организациингаа бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа нилээд табинабди. Комсомолецуудай хамтын суглаан һара бүхэндэ алгадгүй нэгэ—хоёр удаа болодог юм. Тэдэ суглаанууд дээрэ, колхозой залуушуулай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэдхэхэ тухай, улаан булан эмхидхэхэ тухай, малай үбэлжэлгын үедэ комсомолецууд ба союзнабэшэ залуушуулай үүргэ тухай гэхэ мэтэ хэдэн олон асуудалнуудые хэлсэдэг байнабди.

Манай организациин комсомолец бүхэн ямар нэгэн комсомольско даалгабаритай юм. 5 комсомолецууднай малшадай дунда агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй тоодо ВЛКСМ-эй гэшүүд М. Жигжитова, Б. Ринчинов ба бусад оролсоно. Эдэнэр РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. Мүн малшадай дунда һара бүридэ хоёрһоо үсөөн бэшэ «дайшалхы хуудаһанууд» ба ханын газетэнүүд гаргагдана.

Комсомолецуудые ба союзнабэшэ залуушуулые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ мүн лэ анхаралаа хандуулнабди. Манай бүхы комсомолецууд политһургуулида хабаадуулагданхай.

Би комсомольско организациингаа секретаряар хүдэлмэрилхэһээ гадна, колхозойнгоо КТФ-е даагшаар ажалланаб. Манай колхоз адуу моридые үсхэбэрилхэ 1950 онойнгоо түсэб 101,7 процент дүүргэнхэй. 40 гүүдһээ 34 унагадые абажа, бүрин бүтэн түлжүүлһэн байнабди.

Мүнөө минии хүтэлбэрилдэг КТФ хадаа адуу моридойнгоо тоо толгойе улам олошоруулха ба тэдэнээ эрхим һайнаар ондо оруулха гэһэн уялга абанхай.

П. Цыденов.

Минии шэнэ уялга

Би эдир бага наһанһаа промышленна предприятида хүдэлмэрилхэ хүсэлэнтэй байгааб. Манай советскэ орон дотор өөрынгөө дура хүсэлэлые дүүргэхэ бүхы арга боломжонууд бии байна.

Кяхтын дунда һургуулида һураһанайнгаа удаа, нютагай промышленностиин Кяхтын гуталай фабрикада 1946 онһоо хүдэлмэрилжэ эхилээ һэм. Эндэ заготовщицын мэргэжэлтэй болооб. Би һара бүриингөө нормые 250—270 процент дүүргэнэб. Һаяхан үнгэрһэн РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, февралиин 15 хүрэтэр хоёр һарынгаа даалгабари дүүргэхэ гэһэн уялга абаа һэм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээб.

Мүнөө би ерэхэ майн нэгэн хүрэтэр 7 һарын нормо дүүргэхэб гэжэ уялга абанхайб.

Ажалайнгаа даалгабаринуудые эрхимээр дүүргэхын хойноһоо оролдохын хажуугаар өөрынгөө идейно-политическэ ба юрэнхы эрдэмэй хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг байнаб. Би мүнөө манай түүхэтэ илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, арадуудай агууехэ вождь ба багша нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай хуряангы биографиие шудалдагби. Гадна, газетэ, журнал, уранзохёолой номуудые уншалсадаг байнаб. Һүүлэй үедэ сталинска шангай лауреат Александр Фадеевэй бэшэһэн «Залуу гварди» гэжэ, Борис Полевойн зохёоһон «Ёһото хүн тухай повесть» гэжэ номуудые уншаһан байнаб. Би саашадаа өөрынгөө политическэ бэлэдхэлэй хэмжээе, юрэнхы эрдэмые дээшэлүүлхын түлөө бүхы сүлөөтэй сагаа зорюулха байһамни лабтай.

1951 оной февралиин 18-да намайе Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгаһан байна. Һунгагшадай энэ угаа ехэ этигэл найдабариие эрхим һайнаар дүүргэхын түлөө би үнэн зүрхэнһөө оролдохоб.

ВЛКСМ-эй Кяхтын аймагай һаяхан үнгэрһэн конференци дээрэ ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной XV конференциин делегат болгогдон һунгагдааб.

Ц. Молонова, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Эдэбхитэй комсомолка

Сэмбын фабрикын нэхэлгын цех соо орон сасуу эли тодо газарта шад улаан бүд дээрэ мүнгэн сагаан үзэгүүдээр «Цех инженер Ковалевой методээр хүдэлмэрилнэ» гэһэн лозунг татаатай. Стахановска вахтада жагсаад, ажалай үндэр бүтээсэ туйлая, Эхэ орондоо эрхим шанартай продукци үгэе гэһэн ба бусад уряа лозунгнууд тэндэ олон. Дүрбэн рядаар жэрылдэһэн олон тоото станогууд шэхэ дүлиирмэ шангаар нэжэгэнэлдэжэл, нэжэгэнэлдэжэл байна. Станогуудай дэргэдэ наһатайшаг эхэнэрнүүд, залуухан басагадууд шамдуу түргөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй олонхинь 2—3 станогто ажаллана.

Цехын нүгөө захада байһан станогуудта хэдэн басагад бусадтаа орходоо нэгэ бага түлэгүүшэгээр хүдэлмэрилнэ. Харабтар үһэеэ сэбэрхэнээр өөдэнь һамнаһан, дүүрэн шарайтай, хүхэ халаад үмдэһэн залуухан басаган туд тудтань ошожо, челногоо хайшан гээд түргөөр һэлгэхэ, нииткынгээ таһархада яажа залгаха тухай сэхэл оролдосотойгоор заажа үгэнэ.

—Энэ хадаа манай инструктор Анна Фефелова гээшэ. Залуу хүдэлмэришэдые һургажа байна. Февралиин эхеэр тэрээндэ 8 басагадые һургахыень даалгаа һэмди. Тэд, оройдоо 2 неделиин туршада тэдэнэр нэхэлгын станок һайнаар шудалаад, хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй,—гэжэ бидэнтэй сугтаа ябаһан мастер омогорхолтойгоор хөөрэнэ.

...1947 ондо ФЗО-гэй һургуули амжалтатайгаар дүүргэжэ, сэмбэ нэхэгшын мэргэжэлтэй болоод, 16 наһатай Аня басаган тус цехтэ хүдэлмэрилхээ ерээ һэн. Тэрэ хадаа һургуулида олоһон теоретическэ эрдэмээ бодото хэрэг дээрээ шадабаритайгаар бэелүүлхые оролдодог, ойлгоо мэдээгүй юумэеэ заатагүй аха нүхэдһөө һуража абадаг байгаа. «Энэ заахан басаган хамаг юумэ мэдэхые хүсэнэ. Холол ошохо басаган даа» гэжэ хуушанай хүдэлмэришэд Аня тухай хөөрэлдэдэг бэлэй.

Тиигэжэ хэлсэхэдээ тэдэнэр эндүүрээгүй. Харин миил һара үнгэрөөд байхада Аня хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилжэ, үдэр бүхэндэ нормоёо нилээд үлүүлэн дүүргэдэг болоо юм. Энэ туйлаһан амжалтаараа һанаагаа тэрэ амараагүй. Түрүүшүүлэй дүй дуршэлые ехэ ханамжатайгаар шудалжа, дэмжэн абадаг, мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг дээрэһээ Фефелова үдэр, һара ерэхэ бүри шэнэ шэнэ амжалтануудые туйладаг болсо һэн. 1949 оной һүүлээр Аня гурбан станок дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна. Тиихэ зуураа, тэрэ үдэр бүхэнэйнгөө даалгабариие 120—130 процент дүүргэдэг байгаа.

Тэрэ хадаа ажалай эхилхэһээ урда тээ станогуудаа һайса шалгажа үзөөд, тоһодожо, хүдэлмэридэнь бэлэн болгодог, тиигэжэ ажаллажа байхадаа нэгэшье минута дэмы гээдэггүй байгаа. Челнок һэлгэхэдэ нормын ёһоор 10 секунда хэрэгтэй байхадань тэрэ 8 секунда соо һэлгэдэг, таһарһан нииткэ залгахадаа 2—3 секунда алмадаг байба. Мүн хүдэлмэриин бусадшье процессүүдые нилээд түргөөр дүүргэдэг дээрэһээ Фефелова үйлэдбэриингөө бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ шадаа. Стахановка Фефелова үнгэрэгшэ жэлэйнгээ даалгабариие Агууехэ Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ойдо дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2300 метр сэмбэ нэхэһэн байна.

Эрхим комсомолка Анна Фефелова өөрынгөө дүй дуршэлые бусад хүдэлмэришэдтөө дамжуулан үгэнэ. Сэмбэ нэхэгшээр хүдэлмэрилжэ байха зуураа, тэрэ 6 залуу хүдэлмэришэдые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаа. Тэдэнэрынь мүнөө түрүү хүдэлмэришэд болонхой. Ольга Рябова нормоёо 120—130 процент, Павлова, Борисова ба бусад нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ. Эрхим хүдэлмэрищэ туладань нүхэр Фефеловае фабрикын дирекци энэ оной февралиин эхеэр цехын инструктораар дэбжүүлһэн байна. Залуу инструктор энэ хүндэтэ ба харюусалгата үүргэеэ эрхимээр дүүргэнэ. Тиихэ зуураа тэрэ үйлэдбэриин новаторнууд Александр Чутких гэгшын, Лидия Корабельниковагай ба инженер Ковалевой методүүдые гүнзэгыгөөр шудална.

Комсомолка Фефелова ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаһан үнгэрэгшэ һунгалтаар тэрэ Улан-Удын горсоведэй депутадаар һунгагдаа. Депутат Фефелова һунгагшадайнгаа захяае хүндэтэйгөөр дүүргэнэ.

Нүхэр Фефелова комсомольско даалгабаринуудые саг болзор соонь эрхимээр дүүргэнэ. Өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе улам дээшэлүүлхын тулада Иосиф Виссарионович Сталинай биографиие шудалалгын кружогто тэрэ һуралсана.

Сэмбын фабрикын залуушуулай эрхим түлөөлэгшэ нүхэр Фефелова городской комсомольско XXI конференцидэ делегат болозко хабаадалсаһан ба областной комсомольско конференцидэ делегадаар һунгагдаһан байна. Ленинско-Сталинска комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн Анна Савотеевна Фефелова өөрынгөө габьяата ажалаар городой залуушуулай дунда алдар солотой ба нэрэ хүндэтэй болохол ёһоороо болонхой.

Б. Дондоков.

ЕХЭ ШҮҮБЭРИНҮҮД

...СР-эй арадай ажахые һэргээн ...охо ба хүгжөөхэ гүрэнэй ...ахи урьһаламжын табадахи ...инуудэй тираж февралиин ... болохонь.

...116.400 түхэригтэ 1.949.250 ...ринууд бууха байна. Шүү...удэй тоодо — табин мянган ...гэй —226, хорин таба мянган түхэригэй—452, арба мянган түхэригэй —1130, таба мянган түхэригэй—2.260, мянган түхэригэй—22.600, табан зуун түхэригэй—226.000 ба хоёр зуун түхэригэй—1.696.582 шүүбэри бии.

Тиражынь Бобруйск городто болохо.

(ТАСС).

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Ториин айкомой пленум

ВКП(б)-гэй Ториин айкомой һаяхан болоһон VI пленум «ВКП(б)-гэй Ториин айкомой хүдэлмэри тухай» партиин обкомой бюрогой шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэбэ. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ пленум хадаа ВКП(б)-гэй Ториин айкомой хүдэлмэриин алдуунууд ба дутуунуудые элирүүлһэн байна.

ВКП(б)-гэй Ториин айкомой хүдэлмэриин гол дутуунь юуб гэхэдэ, партийно-политическэ ба ажахын хүдэлмэрие зохилдуулан ябуулха большевистскэ принципые сахидаггүй ябадал болоно.

Айком болбол аймагайнгаа хүдөө ажахы ба культурые хүгжөөн дэбжүүлгэдэ аймсоведэй гүйсэдкомой ба аймагай бусад организацинуудай анхаралые залан шэглүүлдэггүй байха юм. Айкомой хүдэлмэрилэгшэд хадаа советскэ ба ажахын органуудые бодотоор хүтэлбэрилхын орондо, тэдэниие һэлгэжэ байдаг, тэдэнэй орондо хүдэлмэрилдэг юм. Иимэ дутагдалай эсэстэ советскэ ба ажахын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй олон тоото кадрнууд зүб хүтэлбэри абадаггүй. тэдэнэй харюусалгань доошолдог, үүсхэл багаар гаргадаг байна.

Партиин Ториин айком хадаа аймагай советскэ ба ажахын органуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые, илангаяа колхозуудай түрүүлэгшэнэрые шэлэн олохо ба хубаарилан табиха асуудалые һулаар эрхилдэг байгаа.

Большевистскэ партиин хүтэлбэрилхы гол метод—үнэншүүлэн ойлгуулха метод дүүрэнээр хэрэглэдэггүй дээрэһээ партиин Ториин айком болбол хооһон захиралта үгэхэ замда, шухала үндэһэгүйгөөр хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ зэмэ тохохо ба тэдэниие хүдэлмэриһөөнь гаргаха алдуутай замда ороһон байна. Тэрээнһээ гадна айком хадаа гүрэнэй жаяг заршамые зарим хүдэлмэрилэгшэдэй сахидаггүй, түсэбтэ даалгабаринуудаа дүүргэдэггүй баримтануудые заримдаа харангүй гарадаг байха юм.

Айком болбол колхозууд ба МТС-үүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридөө эхин партийна организацинуудта түшэглэдэггүй, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ анхаралаа табидаггүй байха юм. Зарим колхозуудай болон МТС-үүдэй партийна организацинууд муугаар хүдэлмэрилнэ, тэндэ партидотоорой хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Аймагай комитедэй хүдэлмэри кампаниин ёһоор хэгдэдэг гэжэ Ториин МТС-эй директор нүхэр Сахаровский үгэ хэлэхэдээ зүб тэмдэглээ.

Партиин айкомой инструкторнууд олонхи ушарта буруугаар хэрэглэгдэнэ. Инструкторнууд хадаа баһал ажахын элдэб кампанинуудые үнгэргэлгээр түлөөлэгшэд болгогдодог заншалтай.

Партиин Ториин айком болбол захирха зааха ябадалаар һамаараад, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрие һуларуулһан, партийна эдэбхитэдтэ түшэглэдэггүй, партийна олониитын үүсхэлые хүгжөөдэггүй байха юм.

Пленум дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд ВКП(б)-гэй Ториин айкомой хүтэлбэрнин иимэ буруу методые большевистскээр шүүмжэлжэ, айкомой хүдэлмэридэ бии байгаа бүхы алдуу дутуунуудые сүм усадхахые, колхозуудай экономико гүнзэгыгөөр шэнжэлхые, олониитын дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхые тэрээнһээ эриһэн байна.

Коммунистнуудай идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ асуудалнуудта пленум дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энээн тухай нүхэд Прохоров, Киреев, Браун ба бусад үгэ хэлээ.

Партиин Ториин айком болбол коммунистнуудай, тэрэ тоодо аймагай партийна, советскэ ба ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудай идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулдаг байгаа. Аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад үзэгшэд гэжэ тоологдодог болобошье, үнэндөө тэдэнэй дунда олохон хүнүүд, жэшээлхэдэ, нүхэр Чумаков (аймагай прокурор), нүхэр Ломухин (ВЛКСМ-эй айкомой секретарь). нүхэр Якимов (партиин айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша) болон бусад өөрынгөө теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ талаар һулаар хүдэлмэрилнэ.

ВКП(б)-гэй айком хадаа пропагандистнуудта туһаламжа багаар үзүүлнэ, тэрэнэй эсэстэ политһургуулинуудай занятинууд идейно-теоретическэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байна. Мүн политһургуулинуудай һурагшад занятиһаа гээгдэдэг, тэрээндэ муугаар бэлэдхэдэг байха юм. Зарим кружогуудай ба политһургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, жэшээлхэдэ, аймпотребсоюзай заготконторын директор нүхэр Жапов, занятидаа бэлэдхэлгүйгөөр заримдаа ерэдэг байна.

ВКП(б)-гэй Ториин айкомой пленумүүд ба бюрогой заседанинууд дээрэ, партийна активай суглаанууд дээрэ айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые шүүмжэлэлгэ ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ һулаар дэлгэрүүлэгдэдэг байгаа. Айкомой бюрогой гэшүүд, аймагай зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд айкомой ба тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Бадмаевай хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлэнгүй байдаг заншалые пленумдэ хабаадагшад хурсаар шүүмжэлһэн байна.

ВКП(б)-гэй Ториин айкомой VI пленум болбол ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой шиидхэбэрие үргэнөөр зүбшэн хэлсээ. Пленум хадаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрие һайжаруулха, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа.

Политическэ һуралсал—коммунистын уялга

Манай колхозой партийна эхин организаци коммунистнуудай политическэ һуралсалда ехэхэн анхарал хандуулдаг байна.

Манай партийна организациин дэргэдэ политһургуули хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байха юм. Энэ һургуулиин һурагшад үнгэрэгшэ жэлдэ программна материалаа һайнаар ойлгожо гараһан байгаа.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, политһургуулиин хүдэлмэридэ үзэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха ба һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Тэрэнэй ашаар һуралсалай шэнэ жэлые хаһа саг соонь эмхитэйгээр эхилһэн байнабди. Политһургуулида бүхы коммунистнууд, мүн партийнабэшэ эдэбхитэд һуралсана. Эдэнэр болбол ном дэбтэрээр ба бэшэгэй хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангагданхай. Политһургуулиин заняти дулаан ба гэрэлтэй һайн байра соо, 7 хоног бүридэ нэгэ дахин алгадгүй болодог.

Политһургуулиин хүтэлбэрилэгшээр Сагаан Шулуутайн эхин һургуулиие даагша нүхэр Д. Намжилов томилогдоһон байна. Тэрэ хадаа занятидаа һайнаар бэлэдхэжэ ба конспект зохёожо ерэдэг.

Занятиия үнгэргэхэдөө, тодорхой, һонин хөөрэлдөө хэхэ методые хэрэглэдэг байха юм. Тэрэ хадаа заняти үнгэргэхэдөө харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэдэг, нютагай ба колхозой ажабайдалай тодорхой баримтануудые жэшээ болгон харуулдаг байха юм. Тиимэһээ һурагшад хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэй дунда нүхэд Д. Гомбожапов, Ц. Цыдыпов, Г. Очиров, Ц. Эрдынеев, Д. Жапов ба бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаададаг ба гэртээ номоо һайнаар үзэдэг, конспект табидаг байха юм.

Гэхэ зуура политһуралсалда дутуу дунда зүйлнүүд бии байна. Занятиһаа зарим коммунистнуудай гээгдэхэ ба конспект зохёохогүй ябадалнууд гарана.

Партийна организаци хадаа эдэ дутуунуудые зайсуулха тухай асуудалнуудые партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байна.

Манай партийна организаци хадаа саашадаа коммунистнуудай политическэ һуралсалай занятинуудые эмхитэйгээр ба идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ байха зорилго табина.

Д. Нимаев, Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь.

Модошод! Хэлэһэн үгэдөө хүрэгты!

Хамаг хүсэеэ—модо бэлэдхэлдэ

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь дүүргэхын түлөө тэмсэл республикын ой модоной промышленностиин бүхы предприятинуудта дэлгэржэ байна. Абаһан уялгануудайнгаа политическэ удхые дүүрэн ойлгоһон коллективүүд модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ талаар горьтойхон амжалтануудые туйлана. Жэшээнь, Хандагатайн леспромхоз (директорынь нүхэр Дедюхин, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Нарицын) модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө бүри февралиин 5-да 73 процент, тиихэдэ модо шэрэхэ сезонно түсэбөө 65 процент болгоһон байна. Мүн Хандагайн леспромхоз түрүү зэргэдэ ябана.

Эдэ амжалтануудые тус леспромхозууд хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, эндэхи модошодой дунда гүрэнэй ба ажалай жаяг заршам һайнаар табигданхай, хүдэлмэриин хүсэн зүбөөр эмхидхэгдэнхэй. Тиихэдэ, механиамуудай хүсэн дүүрэнээр ба зүбөөр ашаглагдана. Модошодой дунда партийно-политическэ болон агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулагдана. Тиимэһээ модошон бүхэн өөрынгөө гол зорилгые һайнаар ойлгожо, хамаг бүхы хүсэеэ модо бэлэдхэлдэ ба шэрэлгэдэ зорюулна.

Вождьдоо үгэһэн уялгаяа бодотоор бэелүүлхэ гээшэ модошон бүхэнэй арюун уялга мүн. Тиимэһээ коммунистнууд болон агитаторнууд кадрова хүдэлмэришэдые, колхознигууд-сезоннигуудые энэ бэшэгтэй танилсуулха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха үүргэтэй.

К. Григорьев.

Шулуутайнхидай ажал

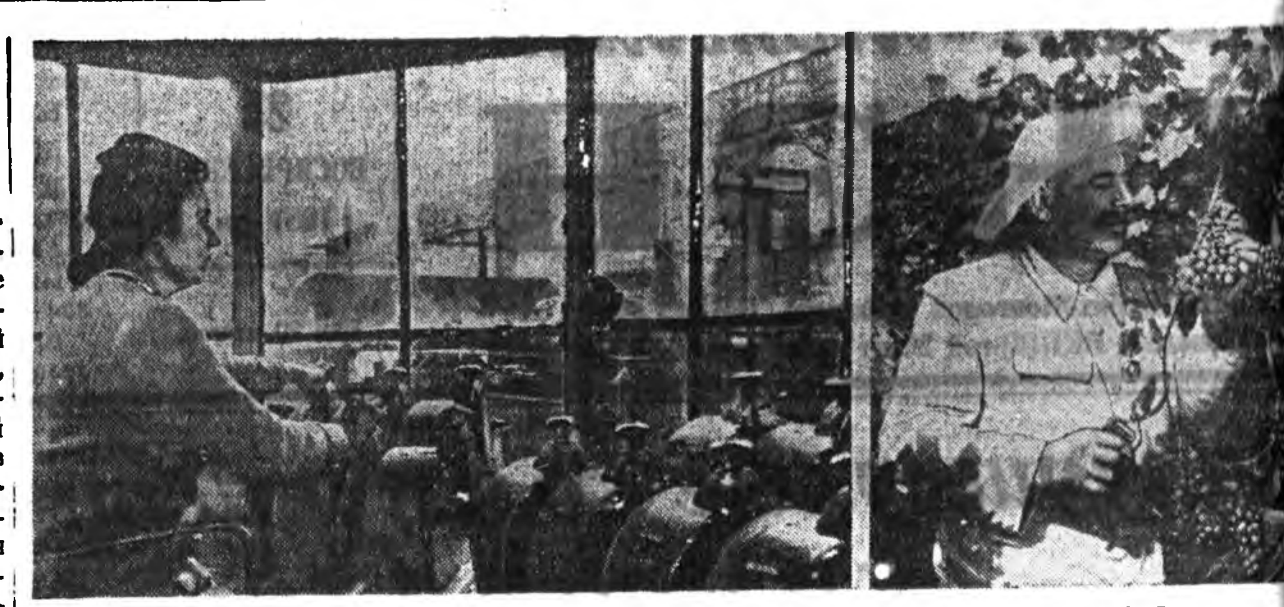
«Бурмонголлес» трестын мэдэлэй түмэр замай Шулуутайн һалбариин замшад жэлһээ жэлдэ амжалта ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр харгы замаа намар-үбэлэй сезондо саг соонь бэлэдхэжэ, үбэлдөө модо шэрэлгые таһалгаряагүйгөөр зөөбэрилхэ ябадал хангалаг байна.

Тус коллектив харгы замаа үбэлдэ һайнаар бэлэдхээ гэһэн паспорттайгаар мүнөө хүдэлмэрилжэ байна. Коммунизмын агари ехэ барилганууда барилгын модо ашаалха хүдэлмэрие тэдэнэр мүнөө эрхи мэтэ дүүргэнэ. Социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 215,6 мянган кубометр барилгын модо түсэбһөө гадуур тэдэнэр зөөбэрилһэн байгаа.

Эндэ ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг эрхим стахановецуудай тоо хододоо ургана. Машинистнүүд Лаврушин, Меркульев, Полищук, главна кондукторнууд нүхэд С. Шитин, Н. Перевалов, машинистнүүдэй туһалагшад Краснопеев, Жулин, вагонно мастернууд Валенко ба Никитин, ашаа тээгшэд Коваль, Гвоздь, Махаева болон бусад үдэртөө хоёр-гурбан нормо дүүргэдэг стахановецууд болонхой.

Эндэхи партийна организациин коммунистнууд хүдэлмэришэдэйнгөө дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Тэдэнэр түмэрзамшадые агууехэ Сталинда эльгээһэн бэшэгтэй танилсуулна. Мүн улаан булан һайнаар эмхидхэжэ, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ бүхы услови байгуулаа. Иимэһээ эндэхи түмэрзамшад хоёр һарынгаа даалгабарие сүм дүүргэжэ, бүтэдэрарадай һаядарые — һунгалтануудай үдэрые тэмдэглээ.

Я. Иринцеев.

ГРУЗИДА СОВЕТСКЭ ЗАСАГАЙ ТОГТОҺООР 30 ЖЭЛЭЙ ОЙДО. Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) 1. Закавказска [...]гическа завод дээрэ № 4 управлениин пунктын оператор И. И. Миска. 2. Бериин нэрэмжэтэ колхозой брига[...]циалистическэ Ажалай Герой В. М. Магаджария виноград суглуулжа байна. ТАСС-эй фото[...]

СОВЕТСКЭ ГРУЗИИН ҺАЛБАРАН БАДАРАЛ[...]

В. ГОГУА,
Грузинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Грузида советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо 30 жэлэй ойе манай республикын ажалшад тэмдэглэжэ байна.

Грузинска арад болбол большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро, арадуудай сэсэн мэргэн вождь ба багша агууехэ Сталинай ударидалгаар энэ 30 жэл соо ябажа гараһан алдарта замаа омог баяртайгаар эрьен харана. Эдэ жэлнүүд хадаа Грузиин арадай ажахын ба культурын бодото һалбаран бадаралтын жэлнүүд болоо.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ республикын промышленность ехээр хүгжөө. Жэшээлхэдэ, электроэнерги үйлэдбэрилгэ—62 дахин, шулуун нүүрһэ малтан абалга — 20,5 дахин, марганцева руда малтан абалга—63,8 дахин ургаа. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Грузиин индустри илангаяа ехээр хүгжөө. 1950 ондо республикын промышленность болбол 1940 оной хэмжээнһээ 1,5 дахин үлүүлжэ. валова продукци бүтээн гаргалгаар табанжэлэй түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэв. Хүн зоной дүүшэ бүхэндэ промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 1913 онтой сасуулбал гуша дахин ехэ болоһон байна.

Тбилисиин промышленность илангаяа ехэ амжалтануудые туйлаа. 1950 онойнгоо түсэбые городой 86 предприятинууд болзорһоонь урид гүйсэдхөө.

Дайнай хойто тээхи табанжэл соо стахановецуудай тоо нилээд ехээр ургаа. Тбилисиин фабрикануудай ба заводуудай 892 хүдэлмэришэд табан жэл соо 11-һээ 15 хүрэтэр жэлэй нормонуудые гүйсэдхэһэн, тиихэдэ 5 мянга гаран хүдэлмэришэд— 6-һаа 10 хүрэтэр жэлэй нормонуудые гүйсэдхэһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй ба инженернүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлһэнэй, үйлэдбэриин технологиие нарижуулһанай, түрүү методүүдые нэбтэрүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлһэн, продукциин өөрынь үнэ химдарһан байна. Жэшээлхэдэ, Тбилисиин предприятинууд дээрэ 1950 ондо нэгэ хүдэлмэришэнэй ажалай бүтээсэ дайнай урда тээхитэй сасуулбал 45 процентээр ургаһан байгаа.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй үедэ республика дотор хэдэн шэнэ предприятинууд ба томо гидроэлектростанцинууд баригдаад, хүдэлмэрилжэ байна.

Грузиин социалистическэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар гайхамшагта амжалтанууд туйлагдаа. Бидэнэр орооһото культурануудые, сай, цитрусүүдые, тамхи, сахарна свёкло, жэмэс ба виноград, тунг ба хүдөө ажахын бусад культурануудые таринабди.

Нёдондо жэлдэ нүхэр Сталинай үүсхэлээр ССР Союзай правительство болбол Грузида шэниисэ тарилгые үргэдхэхэ тухай тогтоол гаргаһан байна. Республика болбол ойрын 6—7 жэл соо өөрыгөө орооһо таряагаар хүсэд хангадаг болохо ёһотой. Энэ түүхэтэ шиидхэбэриие бэелүүлэн, Грузиин колхозно полинуудай ажалшад 1950 ондо хэдэн мянган гектар шэнэ газарые элдүүрилжэ, шэниисэ тариһан байна.

Жэл ерэхэ бүри сайн плантацинуудай талмай ехэ болоно. Сай тариха шэнэ газарнуудые элдүүрилхэ талаар табанжэлэй түсэб 147 процент гүйсэдхэгдөө. Сай тарилгые ехэ болгоһоной ба ургасыень дээшэлүүлһэнэй ашаар республикын хүдөө ажахы ехэ амжалта туйлаа. 1950 ондо 83,7 мянган тонно ногоон сайн набшаһа суглуулагдаһан байна. Мүнөө Грузиин сай таригшад болбол Советскэ Союзые сайгаар гүйсэд хангаха тухай нүхэр Сталинай табиһан хүндэтэ даалгабариие ойрын жэлнүүдтэ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ ша дабхаржа байна.

Цитрусовэ ажахые хүгжөөлгэдэ ехэ амжалтанууд туйлагдаба.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска пленумэй шиидхэбэреэр табигдаһан зорилго гүйсэдхэгдэжэ, республика дотор 1950 оной эхиндэ цитрусовэ плантацинууд 27.331 гектар болоһон байгаа.

Виноградай ургаса жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. 1949 ондо манай республика 1940 онойхиһоо 20 мянган тонно ехэ виноград гүрэндөө тушааһан байна.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Грузиин малшад мүн лэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Республикын олон колхозууд ба районууд ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. 1949 ондо республикын колхозуудта 1102 малажалай шэнэ фермэнүүд ба 725 шубуунай фермэнүүд бии болгогдоо. 1950 ондо Грузида 14.244 колхозно товарна фермэнүүд тоологдожо байгаа. Малай тоо толгойе олошоруулха түсэб нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ.

Республикын социалистическэ хүдөө ажахыда электрическэ энерги улам үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна. 20 мянга гаран киловатт ниитэ хүсэтэй хүдөөгэй гидроэлектростанцинууд хүдэлжэ, 700 гаран колхозуудые электроэнергеэр хангана. Мүнөө үедэ Тирипонско, Кабалигэс, Кахаретскэ, Дуривска ба бусад хүдөөгэй хүсэтэ гидроэлектростанцинууд баригдажа байна.

Олон колхозууд электроэнергеэр таряагаа сохидог, орооһо таряа сэбэрлэдэг, хони хайшалдаг, үнеэдээ һаадаг, сыр ба тоһо буйлуулдаг байна. 140 колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ электричествын хүсөөр хэгдэнэ. 100 колхозууд электроэнергеэр малажалайнгаа фермэнүүдые уһаар хангана. Архи нэрэхэ, хирпиисэ, черепиисэ болон бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ ябадалда олон электродвигательнүүд тодхоогдонхой.

Советскэ засагай үедэ Грузида 7 ехэнүүд уһалалгын системэнүүд баригдажа, колхозно ба совхозно 288 мянга гаран гектар газарые уһалха ябадал хангана. Мүнөө үедэ үшөө уһалалгын 5 системэнүүд баригдажа байна. 1957 ондо уһалагдадаг газарай талмай 570 мянган гектарта хүрэхэ байна.

Тэрээнтэй хамта Колхидска намагуудые хатааха гэһэн грузинска арадай хэтэ заяанай һанал хүсэл амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Колхидын хэдэн мянган гектар намаг газар мүнөө үрэжэл ехэтэй газарнууд болонхой.

Колхозно байгуулалта хадаа колхознигуудай байдал һуудалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха ябадал хангаа. Үнгэрһэн жэлдэ манай республика дотор 315 колхозууд-миллионернүүд бии байгаа.

Колхозуудай ниитын баялигай ургалта хадаа колхознигуудай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе эрид дээшэлүүлһэн байна. Колхозно олон бүлэнүүдэй жэл бүриин доход дунда зэргээр 20—25 мянган түхэриг болоно. Техническэ культурануудые таридаг районуудта олон бүлэнүүд 40—50 мянган түхэриг доход абадаг байна.

1950 ондо колхозуудые томодхолго дүүргэгдээ. Энэ хадаа хүдөө ажахын оньһото машинануудые ба зэмсэгүүдые бүри һайнаар, бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ, мичуринска наукын туйлалтануудые үргэнөөр ашаглаха арга олгоо. Колхозуудые томодхолго хадаа колхозуудай ниитын баялигай үшөө ехээр ургахын тулада, советскэ таряашадай материальна тэнигэн байдалай улам дээшэлхын тулада энэ гайхамшагта перспективэнүүдые нээжэ үгөө.

Советскэ Грузиин хүдөө [...] хүдэлмэрилэгшэдэй амж[...]дые правительство үндэрөөр [...] 899 колхознигууд, совхоз[...] дэлмэришэд, хүдөө ажахы[...] жэлтэд, партийна ба сове[...] дэлмэрилэгшэд Социал[...] Ажалай Геройн нэрээргэд[...] 7.200 гаран хүнүүд Совет[...]зай орденууд ба медал[...] шагнагдаа.

Грузиин социалистическ[...] микын хүгжэхэтэй хамта [...] арадай формоороо национ[...] удхаараа социалистическ[...] ра хэлбэришэгүйгөөр хүгж[...]

Советскэ засагай жэлнүү[...]зи болбол бултадаа үзэг б[...] дэдэг хүн зонтой республик[...] Мүнөө үедэ 4350 юрэнхы [...] һургуулинууд тоологдожо [...] Тэндэнь 750 мянга гаран [...] һурадаг ба 40 мянга гаран [...]нар хүдэлмэрилдэг байна. [...] ниитын уялгата һуралсал [...] хуули амжалтатайгаар б[...]дэжэ байна.

Мүнөө үедэ республика д[...] дээдэ һургуулинууд хүдэл[...] арадай ажахын бүхы һал[...]дай мэргэжэлтэдые бэлэд[...]дэнэй тоодо Тбилисскэ гүр[...] верситет, Грузинска полит[...] институт, Грузинска хүдөө [...] институт, түмэрзамай тра[...] инженернүүдэй Тбилисскэ [...]тут, Тбилисскэ медицинск[...]тут ба бусад ороно. Дээд[...]линуудта 35 мянгаһаа дээ[...] дентнүүд һурана, 3 мянг[...] багшанар хүдэлмэрилнэ.

10 жэлэй саада тээ бай[...]һан Грузинска ССР-эй [...]дай Академи үрэжэл ехэт[...] мэри хэжэ байна. Тэрэ х[...]но-шэнжэлэлгын 45 эмх[...]нуудые нэгэдүүлдэг, тэнд[...] докторнууд ба 473 кандид[...] дэлмэрилдэг юм.

Грузида 27 театрнууд, [...] тоодо—грузинска арадай [...]хол—3. Палиашвилиин н[...] оперо ба баледэй театр б[...]

Республика дотор хүг[...] гаран һургуулинууд ба [...] консерватори бии.

Городуудые улам болбо[...] болгохо ехэ хүдэлмэри Гр[...] хэгдэжэ байна. Манай р[...]кын столица—Тбилиси ж[...] бүри улам улам гоё һай[...]но. Хуушанай олон городу[...] хубилаа, шэнэ городууд [...] Агууехэ Сталинай түрэһэн [...] наһаяа үнгэргэһэн Гори [...] гайхамшагта һайханаар у[...] баржа байна.

Мүн грузинска деревни [...] улам болбосон гоё болож[...] Мүнөө 268.380 колхозно [...] (53 процент) советскэ зас[...]нүүдтэ баригдаһан шэнэ [...] ажаһуудаг. Байрын [...] гадна, электростанцинууд [...] диоузелнууд, клубууд ба [...]текэнүүд баригдана, водоп[...] хэгдэнэ, паркнууд ба скве[...]ригдана, улицануудта мо[...]гагдана.

Советскэ Грузиин курор[...]ри һайнаар түхеэрэгдэһэн [...] Манай Хара далайн ку[...] Боржомско ба Абастуман[...] газарай курортнууд, Цха[...]жэ радиоактивна курорт [...] курортнууд Советскэ Сою[...] һайн эмнэлгын газарнууд [...]

Республикын Верховно [...] һунгаха һунгалтануудта б[...] советскэ засаг тогтоһоной [...] ойдо бэлэдхэл хадаа мана[...]ликын ажалшадай полит[...] ажалай угаа ехэ дэбжэ[...]һэн байна. Промышленно[...] дөө ажахыда, культурна [...] лалтада шэнэ. үшөө ехэ [...]нуудые туйлахын түлөө [...] тическэ мүрысөөн үзэгдө[...] тэйгөөр дэлгэрээ.

Республикын ажалшад большевистскэ партида агууехэ вождь ба багш[...] Сталинда тон ехээр [...] дурлажа байдаа мэдүү[...]

Ярсамнидай бэшэгүүдһээ

…нуудай сборнигууд

…ютагуудай хүн зон ара… советскэ композиторнуудай …дые радиогоор ехэ һонирхон …г юм Эдэ дуунуудые дуу… ба хүгжэмэй инструментнүүд …гүйсэдхэхэ хүсэлтэй хүнүүд

…ьше, тэдэндэ туһаламжа бо… …радай ба советскэ компози… …дай дуунуудай сборнигууд …монгол хэлэн дээрэ тон хо… Тиимэһээнь шэнэ дуунуудые …а хэрэгтэ элдэб бэрхэшээл… …гдэнэ.

…ай республикын уранзохёол… болон композиторнууд иимэ …гуудые олошоруулха бэзэ …дагдана. **Д. Тогошиев.**

…лтатай байдаг …лгын байшан

…аршэбэрэй аймагай Сагаан …тайн сомоной Сталинай …жэтэ колхозой уншалгын …н хододоо хаалтатай байдаг Тиимэһээнь колхознигууд тэн…жэ, газетэ, журнал ба ном …жа, шатар даам наадажа, сү…й сагаа культурнаар үнгэргэ…гүй болошонхой. **Н. Будаев.**

…аар хүдэлмэрилдэг бани

…эгын аймагай центртэхи … неделидээ хоёр дахин түлэгдэ…ше һаа, уһа ба түлеэгээр ду…тай байжа, ажалшадые хү…ханганагүй.

…агай коммунальна таһаг …шань нүхэр Хонихоев Сод… дээрэ заагдаһан дутуунуудые …аха хэмжээ абанагүй.

Ж. Галданов.

Хүдэлмэридөө хойрогоор хандана

Торнин аймагай томодхогдоһон «Улаан Бургалтай» колхозой дэргэдэхи медпунктые даагшаар медфельдшер Е. Шипулина хүдэлмэрилнэ. Энэ хүндэтэ ба харюусалгата үүргэдээ тэрэ хайша хэрэгээр хандана.

Заримдаа хүдэлмэриин үедэ Шипулина медпунктаяа өөрынгөө зоргоор хаажархёод, гэртээ ябашадаг заншалтай. Тэрэ хадаа малай фермэнүүд, гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүдэй хүндөөр үбшэлхэдэнь тэдэндэ түргөөр ошожо, медицинскэ туһаламжа үзүүлдэггүй, харин медпунктда асарагты гэжэ ямбархажа һуудаг юм.

Л. Мункуев.

Хайша хэрэгээр ажаллана

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худаһай сомоной уншалгын байшан (даагшань нүхэр Цымпилов) хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ ба энэшье жэлэй эхилһээр уншалгын байшангай Совет нэгэшье дахин болоогүй. Тэндэ үнгэргэгдэхэ хэмжээ-ябуулгануудынь тус Совет дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй байна.

Мүн колхозуудай клубуудые, улаан булангуудые даагшадай зүблөөнүүд сомон дотор оройдоо болодоггүй. Тэдэндэ сомоной уншалгын байшангай зүгһөө ямаршье туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй.

Ц. Тохтохоев.

„Б. М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

„Малай харууһые эрид һайжаруулха"

…мэ гаршагтай статья манай …н январиин 19-эй номерто …гдоһон байгаа. Тус статья Сэлэнгын аймагай олоншог …уудта адуу малай үбэлжэл… тон хангалтагүйгөөр үнгэргэг… байһан тухай бэшэгдэһэн …а.

Тус статья соо тэмдэглэгдэһэн … дунданууд тодороо гэжэ …АССР-эй хүдөө ажахын Министр орлогшо нүхэр Жёлтый манай …ида мэдээсээ. Дурсагдаһан … дунданuудые усадхахын ту… ВКП(б)-гэй айкомой ба ай… Соведэй гүйсэдкомой зүгһөө …энүүд абтаа. Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Михайловай ба главна зоотехник нүхэр Третьяковой тоосоое хүдөө ажахын Министерстводэ дуулаһан байна. Малай үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилһэнэйнь тулада нүхэр Михайловта ба Третьяковто хэмжээ абтаа.

Сэлэнгын аймагай колхозуудта малай үбэлжэлгын хангалтагүйгөөр ябажа байһан тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ хэлсэгдээд, малай үбэлжэлгые һайжаруулхын тулада бодото хэмжээнүүд абтаһан байна.

„Муугаар хүтэлбэрилдэг аймпотребсоюз"

…мэ гаршагтай статья манай …н январиин 3-ай номерто …гдоһон байна.

… статьягай материалаар хэм…бахынь тулада Бурмонкооп…ай правленидэ эльгээгдэһэн …а. Закаменай аймагай Шара …гын ба Хамнейн сельпонуудай …нууд продавецүүдгүй дээрэ… …одо хаалтатай байдаг байгаа … Бурмонкоопсоюзһаа редакцида мэдээсээ.

Февралиин 10-да Закаменай аймпотребсоюзай худалмэри тухай правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Бабалаевай тоосоое Бурмонкоопсоюзай правлени дуулаһан байна. Тиин тус правлени аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд аймаг дотор худалдаа наймаа муугаар эмхидхээ гэжэ тэмдэглээд, тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүдые абаһан байна.

НИИТЫН МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ АНХАРАЛАА ЕХЭЭР ХАНДУУЛАЯ!

Харюусалгагүй хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр

Яруунын аймагай түрүү колхозууд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна. Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь И. М. Трофимов), Комсомольско сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь В. П. Фомин), Сосново-Озерско сомоной Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Ф. И. Шаповалов) колхозууд малайнгаа үбэлжэлгые муубэшээр эмхидхээ. Малынь һайн шадалтайгаар, гээлтэ королтогүйгөөр ондо орожо байна.

Гэхэтэй хамта, тус аймагай зарим колхозуудта малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэн — Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малажал дээрэ тэсэшэгүй муу байдал үзэгдэнэ. Эндэ малайнь үбһэ тэжээл дууһуутай байна. Мүнөө тус колхоз 7 мянга шахуу толгой малтай. Сүүдхэдээ малай толгой бүхэндэ дунда жэшээгээр оройдоо 1,5 килограмм бүдүүн тэжээл эдюулхэ аргатай. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Шоноев) үбэлжэлгын гол шухала асуудалые—тэжээл бэлэдхэлгэ ба малай байра дулаалгые тоогоогүй. Тиимэһээ тус колхоз үбһэ бэлэдхэлгээ миил 34 процент дүүргэһэн байна.

Адуу малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй байбашье, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхын тулада колхозой хүтэлбэрилэгшэд оройдоо оролдоогүй. Энэ колхозой полинууд дээрэ комбайнай ба молотилкын сохиһон нилээд ехэ хэмжээнэй солоомо гараһан байгаа. Теэд, тэрэнь һүрилэгдэнгүй, малда эдигдэһэн ба колхознигуудай сын хэрэгсэлдэ гаргашалагдаһан, үлэгшэнь саһанда даруулһан байха юм.

Бии байһан малай байранууд огто дулаалагдаагүй. Жэшээлхэдэ, Зүүн Нарин—Горхоной ба Хара-Шэбэрэй гүүртэнүүдтэ малайнь байранууд хүсэд хушалтагүй, дэбисхэргүй юм. Энэ жэлэй январь соо тус колхозой 100 толгой малынь үхөө.

Энэ колхозой парторганизацида 17 коммунистнууд тоологдоно. Теэд, тэдэнэй миил 6-ниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Парторганизациин агитколлектив 17 хүнһөө бүридэбэшье, колхознигуудай дунда агитационно-ойлгуулалмжын хүдэлмэри һайнаар ябуулнагүй. Парторганизаци болбол колхознигуудаа газетэ, журналнуудаар ба бусад культурна хэрэгсэлнүүдээр муугаар хангаһан байна. Тэрэшэлэн малшадай байра һайнаар заһагдаагүй, банишье байхагүй юм.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ С. Шоноев, парторганизациин секретарь Д. Цыдыпов гэгшэд ниитынгээ ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ шухала хэмжээнүүдые абахын орондо саг үргэлжэ архи уугаад лэ, ажалай журам эбдэжэ ябадаг. Дайнай һүүлэй табанжэлэй эхеэр миллионер болоһон колхозойнгоо зөөрие тэдэнэр үрижэ байнад.

Мүшэр, бургааһа, ожорһо, солоомо болон бусад нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ, саһа хахалжа, мал адуулгые үргэдхэхэ, малайнгаа болон малшадай байрануудые һайнаар дулаалха гээшэ эндэхи колхознигуудай нэн түрүүшын зорилго болоно.

Б. Шаралдаев, «Б. М. Үнэнэй корреспондент».

Закаменай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Аюша Эрдынеева 6 жэлэ хонишоор хүдэлмэрилнэ Нүхэр Эрдынеева 1948 ондо 58 хонинһоо 100, 1949 ондо 60 хонинһоо 90, 1950 ондо 80 хонинһоо 120 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Нүхэр Эрдынеева жэл бүри ажалай нэмэлтэ түлбэри абадаг. Зураг дээрэ: ахалагша хонишон Аюша Эрдынеева.

И. Красавцевай фото.

Нарһанай ба хасууриин шэлбэһэ буйлуулан малда эдюулхэ тухай

(Специалистын зүбшэл)

Мүнөө республикын олон колхозууд малай тэжээлээр ехэ дутамаг байна. Саһанай ехэ байһан ябадал мал адуулгада ехэхэн бэрхэшээл ушаруулна.

Малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө малай тэжээл болохо элдэб зүйлнүүдые бүхы хэмжээгээрнь хэрэглэхэ гээшэ колхознигуудай мүнөөдэрэй гол зорилго мүн. Түрүүшын ээлжээндэ тэжээлэй мэдээжэ ресурснуудые — һалаа мүшэр, нуурай ожорһо гэхэ мэтые үргэнөөр хэрэглэхэ, хагда элбэгтэй газарта саһа этэхэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала

Манай республика нарһатай ба хасууритай ойнуудаар элбэг юм. Мүнөө модо бэлэдхэл тон үргэнөөр ябуулагдажа, ой тайгые сэбэрлэхэ зорилгоор шэлбэһэниинь галдагдадаг байна. Гэхэтэй хамта, нарһанай ба хасууриин шэлбэһэн хони ямаанда ба моридто муу бэшэ тэжээл болодог гэжэ наукада үнинэй мэдээжэ юм. Мүнөө, иимэ хүшэр хүндэ байдалай үедэ энэ тэжээлые хэрэглэнгүй үнгэрхэ гээшэ туйлай харюусалгагүй ябадал гээшэ.

Үбэлдөө суглуулагдаһан нарһанай шэлбэһэн тэжээлэйнгээ шанарай талаар дунда зэргын шанартай үбһэнһөө муу бэшэ байдаг.

Гэбэшье, буйлуулагдаагүй шэлбэһэ малда эдюулжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, намаада бии байдаг дабирхай, дубильна бодосууд ба эфирнэ тоһонууд малай организмда хоротой юм. Тиимэһээ энэ хорото бодосууд уридшалан үгы хэгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ үбэлдөө бэлэдхэгдэһэн шэлбэһэн зунай шэлбэһэндэ орходоо иимэ хорото бодосуудаар хомор байдаг.

Нарһанай шэлбэһые уридшалан болбосоруулха схемые тэжээлэй талаар Бүхэсоюзна институдай хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Л. В. Котовский, Е. А. Болотин гэгшэд зохёоһон байна. Тэдэнэй зохёоһон схемын ёһоор үбэл бэлэдхэгдэһэн шэлбэһэ иигэжэ буйлуулха хэрэгтэй:

ШЭЛБЭҺЭ УУРАЛТУУЛАН БУЙЛУУЛГА

Шэлбэһэ ууралтуулан буйлуулхын тула заводской гү, али өөһэдын хэһэн кормозапарник хэрэглэхэдэ болохо. Кормозапарник өөһэдөө хэхын тула ехэ тогоондо оёортоо олон нүхэтэй бочко тааруулан һуулгаха хэрэгтэй. Шэлбэһэ хүсэд һайнаар буйлуулхын тула тэрэниие уридшалан хэршэдэг юм. Нэгэ кубическа метр багтаамжатай бочко соо 30—35 килограмм хэршэгдэһэн шэлбэһэн орохо байна. Хэршэгдэһэн шэлбэһээ бочкодо хэһэнэй һүүлээр үлүү ууралайнь газаашаа гаража байха хоолойтой хабхагаар хабхагладаг юм. Ууралтуулга болбол шэлбэһэнэй халаха ба саашадаа өөрөө ууралтаха процессүүдһээ бүридэнэ. Уурал болбол бочкынгоо дээдэ хабхагта уһан болоод, ханаарынь доошоо урдадаг юм. Тиихэ зуураа, тэрээн соо хайлаад ябаһан таннидуудые (дубильна бодосуудые) абажа гарадаг байна. Бочкодо хэһэн шэлбэһэн өөрынгөө хэмжээнһээ ба парайнгаа температураһаа дулдыдажа, 1—2 часай турша соо халаагдаха ёһотой. Халаажа дүүргэһэнэй һүүлээр ууралтуулга эхилдэг юм. Ууралтуулгын эхилһэниие заводской корнезапарнигай кранһаа гү, али өөһэдын хэһэн аппарадай хоолойһоо ууралай хэмгүй ехэ хүсэтэйгөөр гарахадань мэдэгдэдэг байна. Энэ гараһан уурал хадаа эфирнэ тоһонуудые абажа гаралсадаг. Ууралтуулга 2—3 часай турша соо үргэлжэлдэг. Эфирнэ тоһонуудай һаадгүй, һайнаар гарахын тула кормозапарнигуудай хоолойнуудые уужам нүхэтэйгөөр хэхэ хэрэгтэй. Ууралтуулгын дүүрэһэниие ууралай үнэрэй бага болоһоор мэдэхэ ба шэлбэһэнэй хүсэд һайнаар буйлуулагдаһаниие мэдэхын тула тэрэниие багаханаар амандаа хэжэ, жажалаад үзэдэг, тиигэжэ, шэлбэһэндэ эфирнэ тоһонуудай бии үгыень мэдэдэг байна. Һайнаар ууралтуулагдаһан шэлбэһэндэ эфирнэ тоһонууд үгы шахуу болоһон байдаг.

ШЭЛБЭҺЭ БУСАЛГАН БУЙЛУУЛГА

Шэлбэһэн дотор хорото зүйлнүүдэй байлгын хэмжээн сагай уларилай, хүрьһэнэй ба бусад условинуудһаа дулдыдадаг юм. Тиимэһээ зарим ушарта шэлбэһэндэ хорото зүйлнүүд тон бага байжа, тэрэниие хоёр дахин, заримдаа нэгэшье дахин бусалгахада тэдэ зүйлнүүд бэлэхэнээр үгы болодог байна. Шэлбэһэ бусалган буйлуулхын тула нэгэ килограмм шэлбэһэндэ 8 литр уһа хэхэ хэрэгтэй. Түрүүн бусалгахадаа 6—8 часай турша соо бусалгаха ёһотой юм. Тиихэдээ үдэшэлэн бусалгаад, һүниндэнь орхиходо һайн Хоёрдохёо шэнэ уһа хээд, 1—2 часай турша соо бусалгаха хэрэгтэй. Бусалгажа дүүргэһэнэй һүүлээр намаагаа бажуужа гү, али шахажа, уһанһаань һалгааха ёһотой.

Намаае ямаршье аргаар буйлуулхадаа тэрэниие жажалжа, амтаарынь шанарыень мэдэдэг юм. Һайнаар буйлуулагдаһан шэлбэһэн эфирнэ тоһонуудһаа, таннидуудһаа, мүн гашуун амтатай бодосуудһаа (глюкозидуудһаа) хүсэд шахуу сэбэрлэгдэһэн байдаг. Имагтал эдэ зүйлнүүдэй бага зэргын, хүсэд мэдэхээршье бэшэ, амтан үлэһэн байдаг.

Шэлбэһэ буйлуулха энэ схемые зохёоһон авторнууд 35 процент (хуурай бодосыень тоолоходо) буйлуулагдаһан шэлбэһэ оруулалсаһан тэжээлэй рацион дээрэ гурбан эрье хонидые 80 үдэрэй турша соо байлгажа, туршалга хэһэн байгаа. Тиихэдээ энэ үе соо тэжээлэйнь рациондо иимэ зүйлнүүд оруулагдаһан байна гэбэл: үйрүүлэгдэһэн овес 109 грамм, һагшадаһан 134 грамм, үбһэн 413 грамм, буйлуулагдаһан шэлбэһэн 389 грамм. Иимэ тэжээл эдюулээд байхада хонид заашье тураагүй, тэдэнэй организмда хоро хэһэн ушарнууд үзэгдөөгүй байха юм.

Республикын колхозуудта хони ямаадай үбэлэй бэлшээри дээрэ адуулагдажа, ямар нэгэн хэмжээнэй хагда ба бургааһа һөөгэй дорһо, хальһа эдидэг, мүн нэмэлтэ тэжээл абадаг байһаниень хараадаа абажа, тэрээн дээрэнь сүүдхэ бүри 300—400 грамм буйлуулагдаһан шэлбэһэ үгэлсэхэдэ болохо байна. Байрада байгаад тэжээл эдижэ байһан хони ямаадта дээрэ дурсагдаһан аргаар буйлуулагдаһан нарһанай гү, али хасууриин шэлбэһэ эдюулхэдэ болохо. Тиихэдэ үбэлэй бэлшээри дээрэ адуулганда ябаһан хони ямаадта буйлуулагдаһан шэлбэһэ эдюулхын хажуугаар хонин бүхэнэй тэжээлэй рациондо сүүдхэ бүри угай ядахадаа 100 грамм һагшадаһа оруулалсабал тон туһатай байха болоно.

Нэмэлтэ тэжээлнүүдые бэдэрэн оложо, тэрэниие үргэнөөр хэрэглэлгэ хадаа ниитын адуу малые амжалтатайгаар үбэлжүүлгын нэгэн шухала нүхэсэл болохо байһаниинь лабтай. Энээндэ мүнөө республикын бүхы колхознигуудай ба зоотехмэргэжэлтэдэй бүхы анхарал хандуулагдаха ёһотой.

И. Хазагаев, Бурят-Монголой малажалай туршалгын станциин директор.

Томодхогдоһон колхозой тоосоото суглаан

…играйн аймагай Карл Маркс… нэрэмжэтэ томодхогдоһон кол… клуб соо ороходо, һаруул зо… дулаахан. Ханануудаарнь …ьнуудай портредүүд, тоосоото соо колхозой туйлаһан туйлал…дые харуулһан элдэб диаг…нууд, тоосоото суглаанда зо…һан ханын газетэ харагдана. Колхозойнгоо правлениин түрүү… нүхэр Аяндуевай ба шалгал… комиссиин тоосоото элидхэл…ые, договорно уялгануудай …лтэ тухай Ново-Брянска ма…но-тракторна станциин тоосоо…хаяа колхознигууд эндэ суг…ба. Суглаанай эхилхын урда колхозой уранһайханай самодеятельностиин коллектив колхоз…дта элдэб номернуудые ха…а.

Колхозой правлениин түрүүлэг… нүхэр Аяндуев тоосоото жэл … колхозойнгоо правлениин …-ябуулга тухай, хүдөө ажа… хүдэлмэринүүдэй түсэбүүдэй …лтэ тухай элидхэл соо…лэбэ. Томодхогдоһон колхо… эмхидхэлэй-ажахын талаарнь …адань бэхижүүлхэ, хабарай …гада эрхимээр бэлэдхэхэ ба … үбэлжэлгые амжалта түгэ… үнгэргэхэ асуудалнуудта …л соо гол анхарал хандуу…

Колхозой түрүүлэгшын ба шал…тын комиссиин элидхэлнүүд ту…, мүн тэрэшэлэн договорно уял…айнгаа дүүргэлтэ тухай …С-эй тоосоото элидхэл тушаа 30-аад колхознигууд үгэ хэлээ. Тэдэнэр колхозойнгоо правлениин хүдэлмэриин һайн талыень тэмдэглэхэ зуураа, мүн хангалтагүй хүдэлмэриень эрид шүүмжэлбэ. Үгэ хэлэһэн колхознигууд томодхогдоһон колхозой эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижэлтэдэ анхаралаа багаар табидаг байһан Ново-Брянска МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ илангаяа ехэ ба зүб эрилтэтэйгээр хандаба. Колхозой урдахи договорно уялгануудаа МТС-эй дүүргэдэггүй тухай, тракторна бригадануудай хүдэлмэридөө голодоһо гаргадаг тухай, полевой хүдэлмэринүүдые хаһа болзор соонь дүүргэдэггүй, тэрээнһээ шалтагаалан, тараанай ургасын доошолдог тухай колхознигууд хэлээ. Тэрэшэлэн бэе бэеэ далдалха ябадал үзэгдэһэн байна. Жэшээнь, машинно-тракторна станциин гэмээр тарaя хуряалгын үедэ комбайн һаатаһан ба бүтээсэ багатайгаар хүдэлмэрилһэн байха юм Тиигэжэ, 20 гектар овес, 17 гектар шэниисэ хуряагдангүй, саһан доро ороод, мүнөөшье абтаагүй. Теэд иимэ гэмтэ ябадал хэһэн хүнүүдтэ ямаршье хэмжээ абтаагүй байһаар.

Зоотехническэ пункт малай инфекционно үбшэнтэй муугаар тэмсэнэ Тиимэһээ колхознигууд энэ пунктда мүн лэ ехэ эрилтэтэйгээр хандаһан байна.

Зооветучастогай мэргэжэлтэдые хэдэн колхознигууд шүүмжэлбэ. Эндэхи мэргэжэлтэд фермэнүүдтэ үсөөн ябадаг, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хөөрэлдөө үнгэргэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэридэнь бодото туһаламжа үзүүлдэггүй гэжэ тэдэнэр шүүмжэлээ. Үгэ хэлэһэн зооветучастогай хүдэлмэрилэгшэд, мүн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд тэдээн тушаа хэгдэһэн үнэн сэхэ шүүмжэлэлые зүбшөөжэ бии байһан дутуунуудаа эрид шууд усадхахабди, 1951 ондо колхозые хангалгын хүдэлмэриие һайжаруулхабди гэжэ найдуулба.

Колхозой шалгалтын комиссин хангалтагүй хүдэлмэриие шүүмжэлжэ нилээд олон колхознигууд үгэ хэлэбэ. Шалгалтын комисси болбол шалгалтануудые хаһа сагсоонь үнгэргэхэ тухай, колхозой правлениин ажахын-финансова ажал-ябуулгые хинажа байха тухай хүдөө ажахын артелиин Уставай эрилтые дүүргэдэггүй, колхоздо бии байһан дутагдалнуудые хаһа саг соонь элирүүлдэггүй. өөрынгөө ажал-ябуулга тухай колхознигуудайнгаа урда тоосожо байдаггүй байгаа.

Суглаан дээрээ шүүмжэлэлгые колхознигуудай үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн олон баримтанууд элирүүлэгдэһэн байна. Тараанажалай зарим бригадануудай бригадирнууд колхознигуудай хэһэн ажалые хаһа саг соонь бүридхэжэ, тушаажа абадаггүй, книжкэнүүд дээрэнь ажалта үдэрыень бэшэдэггүй юм. Колхознигуудай ажалта үдэрэй бүридхэлые бусайдуулһан ушарнууд бии. Колхозой шалгалтын комиссиин шалгалта хиналтаяа һулаар табиһан дээрэһээнь колхознигуудай ажалта үдэрые хараада абангүй, харин колхозой түрүүлэгшын ба счетоводой бэшэлгээр продуктнуудые үгэхэ ябадал олоор үзэгдэдэг байна. Тэрэнэй эсэстэ зарим колхознигууд продуктнуудые ехээр авансаар абажа, колхоздоо үритэй болодог байна.

Колхоздо хабаагүй элдэб нюурнуудта түлөөһэгүйгөөр продуктнуудые табижа, мүн тэрэшэлэн элдэб нюурнуудта үгтэһэн продуктнуудые бэшэжэ хаядаг, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аяндуевай хуули буса юумэ хэһэн тухайнь үгэ хэлэһэн колхознигууд тэмдэглээд, энээнтэй дашарамдуулан, бии байһан үринүүдые ойрын саг соо түлүүлхэ эрилтэ табиба. Колхозой зөөри хогшолые убайгүйгөөр эдижэ байгшадай тоодо механизаторнуудай кадрнуудай һургуулиин директор нүхэр Хунхенов, мүн энэ һургуулиин хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Гомбоин, ветфельдшер Семенова, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ Шабатура ба бусад ороно.

Артелиин гэшүүдэй ажалай жаяг заршам тухай олон колхознигууд тогтожо хэлэбэ. Колхозой правлени болбол ниитын ажалда хабаададаггүй элдэб лодырьнууд ба прогульщигуудтай хүсэд тэмсэдэггүй байна. 1950 оной турша соо аяар 51 колхознигуудай ажалта үдэрэйнгөө минимумые олоогүй байһан тухай үгэ хэлэгшэд заагаад, ажалай жаяг заршам эбдэгшэдтэй, лодырьнуудтай эрид тэмсэхыень колхозой правлениһээ эрибэ.

Колхозой захиргаанай ба хангалгын персонал тушаа зүб шүүмжэлэл тэрэшэлэн хэгдэбэ. Дурсагдагша персонал хадаа правительствын тогтоолой ёһоор 25 процент ажалта үдэрөө хара хүдэлмэри дээрэ—поли ба малажал дээрэ ажаллажа олохо ёһотой байгаа. Гэбэшье, тус колхозой хүтэлбэрилхы составай нэгэнииншье ажалта үдэрэй энэ тогтоогдоһон минимум олоогүй.

Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой колхознигуудай тоосоото суглаан дээрээ ехэ эдэбхитэй байһан ябадал өөрынгөө колхозой хуби заяанда тэдэнэй һанаагаа зободог байһаниие, колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар улам саашань бэхижүүлхын түлөө оролдодог байһаниие харуулаа. Тоосоото суглаан дээрээ колхозойнгоо правлениин, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ба МТС-эй урда колхознигуудай табиһан эрилтэнүүд хадаа бии байһан дутуунуудаа түргэнөөр усадхаха, хүдөө ажахын кампанинуудые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудые эмхидхэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Хамтын суглаан болбол дэлгэрэнгы шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй үндэһэ баримталан, зохихо шиидхэбэри баталан абаһан ба колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна.

В. Пластинин, СССР-эй Правительствын дэргэдэ колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Соведэй БМАССР-тэхи Түлөөлэгшын аппарадай контролёр.

«Тайшаагай ташуур» гэжэ пьесэ Передвижной театр харуулна. Зураг дээрэ: Энэ спектаклиин нэгэ сцено.

Манай театрын зорилгонууд

Ажалшадай ажабайдалай культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай большевистскэ парти ба советскэ правительство үдэр бүхэндэ анхаралаа хандуулна. Арад зоной угаа түргөөр ургажа байгаа культурна эрилтые гүйсэд хангахын тулада манай орон дотор шэнэ театрнууд байгуулагдана, культурын байшангууд клубууд ба культурно-гэгээрэлэй буеэд эмхи зургаанууд улам олошоруулагдана.

1950 ондо советскэ правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь заабаряар Бурят-Монголой гүрэнэй Передвижной драматическа театр байгуулагдаа юм. Энэ театр хадаа Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрын драматическа труппын ба колхозно театрын база дээрэ байгуулагданхай.

Бурят-монгол арадай удхаараа социалистическэ ба формоороо национальна искусствые хүгжөөхэ, ажалшадые коммунистическэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь партидаа туһалха, арад зоной оюун бэлигые болон культурые баяжуулха гэһэн һүндэтэ зорилгонууд манай театрын урда табигданхай.

Театр харагшад сталинска эпохын геройнуудай образуудые, коммунизм байгуулхын тулада тэмсэжэ байгаа советскэ хүнүүдэй габьята ажал харахые хүсэнэ. Эдэ эрилтэнүүдые хангахын тулада манай театр коммунистическэ обществэ байгуулагша советскэ патриодуудай үнэнтэ образуудые, большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн моральна һайн һайхан шэнжэ шанартай хүнүүдэй образуудые байгуулха ёһотой. Манай театр болбол «Драматическа театрнуудай репертуар ба тэрэнийе һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые өөрынгөө хүдэлмэриин хүтэлбэри болгоһон байна.

Репертуар хадаа театрын идейнэ, уранһайханай хэмжээнэй гол зүйлынь болоно. 1950 — 51 онуудай сезондо манай театрын репертуар соо П. Павленкын «Жаргал», А. Корнейчугай «Калинова шугы», К. Симоновэй «Харин хүнэй һүүдэр» гэһэн спектакльнууд оролсоһон байна. Эдэ спектакльнууд бурят-монгол хэлэн дээрэ табигдаха юм. Мүн Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур», Г. Цыдынжаповай «Минии Эхэ орон», Н. Балдановой «Булагай эхиндэ», ородой классическа драматургиһаа А. Островскиин «Залинта аадар» гэһэн спектакльнууд театрнимай репертуар соо бии.

Октябрьска революциин 33 жэлэй ойдо дашарамдуулан Сталинскэ шангай лауреат П. Павленкын «Жаргал» гэжэ пьесые харуулалгаар манай театр өөрынгөө түрүүшын сезониие нээгээ юм. Репертуараар хараалагдаһан спектакльнуудһаа 4-ень сценэ дээрэ табиһан байнади.

Театрнай февралиин 20-һоо республикынгаа аймагуудта гараа. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ба тэрэниие үнгэргэлгын үедэ театрнай 3 һарын туршада Сэлэнгын, Хоринн, Яруунын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Кударын, Кяхтын ба Иволгын аймагуудаар ябажа, тэндэхи ажалшадта зүжэг наада харуулха юм. Республикын городуудай ба аймагуудай ажалшадай нигта холбоотойгоор хүдэлмэрилжэ, спектакльнуудаа заводуудай ба фабриканууудай клубуудта, аймцентрын культурын байшангуудта, колхозуудай клубуудта табидаг болохо. Спектакльнуудай гол рольнуудые РСФСР-эй габьята артистнууд Н. Гендунова, Ч. Генинов, А. Ильин, Н. Таров, БМАССР-эй габьята артистнууд Ю. Шангина, Б. Ринчино, Ж. Пагбаин болон бусад наадана.

Театрымнай коллективэй урда ехэхэн зорилгонууд табигданхай. Эдэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхын тулада творческо коллективнай политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ, артистическэ мэргэжэлээ улам нарижуулха уялгатай.

К. С. Станиславскиин ба В. И. Немирович-Данченкын гайхамшагта ёһо заншалые хүгжөөлгэдэ ба гүнзэгыгөөр шудалалгада зорюулагдаһан дискуссинууд советскэ хэблэлэй хуудаһанууд дээрэ мүнөө үнгэргэгдэнэ. Энэ шухала хэмжээ-ябуулга хадаа манай театрын урда табигдаһан творческо зорилгонуудые, нэн түрүүндэ, социалистическэ реализмын методые гүнзэгыгөөр шудалха, творческо кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, режиссерско шадабаряа дээшэлүүлхэ ба ансамблиа бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха байна.

Н. Балдано, Бурят-Монголой гүрэнэй Передвижной драматическа театрын директор.

ЦЫГАНУУДАЙ АНСАМБЛЬ

Уранһайханай талаар П. Мусатовай хүтэлбэрилдэг этнографическа ансамбль Улан-Удэ городто ерээд байна. Тус ансамбль хадаа цыгануудай дуу дууладаг ба танца, пляска наададаг байха юм.

Улан-Удэдэ февралиин 19-һөө 24 хүрэтэр байха зуураа 6 концерт үгөө. Тэдэнэр үшөө арбаад хоногто городой ажалшадта наада харуулхаар түсэблэнэ.

Цыгануудай дуунай ба пляскын этнографическа ансамбль хадаа богонихон саг соо уланудынхидые өөһэдынгөө концертнүүдээр һонирхуулжа шадаа. Ансамблиие уранһайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ цыгануудай тухай богонихоноор хөөрэжэ үгэнэ. Хаанта хархис засагай үедэ национальна арадай угаа ехээр дарлагдадаг байһанаа ба тэдэндэ Октябрьска революциин дүүрэн эрхэ сүлөө олгоһониие тэрэ һануулна.

—Агуухэ Октябрьска революциин урда тэр туйлай ехэ дарлалта доро байһан арадта зод жаргалта байдалые олгоһон агуухэ хүндэ, прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй гени Сталинда баяр хүргэнэбди,—гэжэ нүхэр Мусатов үгээ дүүргэнэ.

Хүшэгэ нээгдэнэ. Агуухэ Сталин тухай цыганска хэлэн дээрэ дуулаһан дуун зал соо зэдэлнэ. Энэ дууе солистка Анжела Шишкова дуулана. Удаань танцор Николай Пономарев пляснска танцые тон ехэ шадабаритайгаар үгсэлжэнэ. «Шаленка» гэжэ пляскые залуу танцовщица Лилия Степная наадажа, суглараһадай зүрхөө мүн ехэ магтаал абана.

Улан-Удын ажалшад цыгануудай этнографическа ансамбльда бүри ехэ амжалтануудые түйлахыень хүсэнэ. Тэдэнэрэй наадануудые уланудынхид үндэрөөр сэгнэ.

„Правдын" корреспонденттэй И. В. Сталинай хэһэн хөөрэлдөөн тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, февралиин 22. (ТАСС). «Женьминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, эб найрамдал хамгаалгын ба американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлэй хитадай арадай комитедэй түлөөлэгшэ «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюунуудые шэнжэлхэ зуураа, эб найрамдалай ба дайнай хүсэнүүдэй хоорондохи тэмсэлэй эгээн хүшэр хүндэ болоод байһан мүнөөнэй улас хоорондын оршон байдалда февралиин 16-да бүхы дэлхэйн ажалшадай агуухэ вождь И. В. Сталинай хэһэн мэдүүлгэнь угаа шухала удхашанартай байна гэжэ хэлэбэ.

Эб найрамдал хамгаалгын хэрэгые өөһэдынгөө гарта абажа, энэ хэрэгые эсэстэнь хүрэтэр хамгаалан, эб найрамдалые бата бэхи болгохо гэжэ элдэб оронуудай арадуудые И. В. Сталин уряалаа.

ПЕКИН, февралиин 22. (ТАСС). Хитадай демократическа партинуудай, группануудай ба арадай организацинуудай Тяньцзиньска отделенинүүд болбол «Правдын» корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө нүхэр И. В. Сталинай хэһэн мэдүүлгые халуунаар дэмжэнэ.

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР, февралиин 22. (ТАСС). «Үнэн» газетэ түрүү статья соогоо нигэжэ бэшэнэ:

«Манай арад эб найрамдалай түлөө бүхы арадуудай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. «Правдын» корреспондентын асуудалнуудта арадуудай агуухэ вождь И. В. Сталинай үгэһэн түүхэтэ харюунууд эб найрамдал хамгаалха тэмсэлдэ манай арадые улам ехээр зоригжуулна. Агуухэ Сталинай уряада харюулан, манай ороной бүхы ажалшад улам һайнаар хүдэлмэрилхэ, тиин американо-английска империалистнуудай гэмтэ ябуулгануудта ба мэхэ аашануудта эсэргүү дэлхэйн бүхы арадуудай тэмсэлэй нииитэ хэрэгтэ улам ехэ нэмэри хэхэ ёһотой».

УРУГВАЙ

МОНТЕВИДЕО, февралиин 22. (ТАСС). «Вердад» газетэ «Правдын» корреспонденттэй нүхэр И. В. Сталинай хэһэн хөөрэлдөөнэй текст ба «Сталин эб найрамдал тухай хэлэнэ» гэһэн гаршагтай түрүү статья толилоо.

«Манай үеын гүрэнэй агуухэ ажал-ябуулгашын публична мэдүүлгэ хэхэдэнь,—гэжэ газетэ бэшэнэ,—бүхы дэлхэй, тэрэ тоодо, дай үдхэгшэд ба Советскэ Союзай бусад дайсад уласхоорондын байдалай эгээн шухала событи болоһон энэ мэдүүлгые анхаралтайгаар соносон шудална.

Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта правительствонууд, тэрэшэлэн арад хадха дайнда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ».

Түгэсхэлдээ, газетэ болбол эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ уялгатаа бэелүүлхэ ба дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ шангадхаха гэжэ уругвайска арадые уряалаа.

Советскэ Армиин 33 жэлэй хилын саана һайндэрлэбэ

КОРЕЙСКЭ АРАДАЙ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

ПХЕНЬЯН, февралиин 23. (ТАСС). СССР-тэй культурна холбооной корейскэ обществын центральна правлениин үүсхэлээр, Советскэ Армиин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Пхеньянда, февралиин 22-то эмхидхэгдэбэ. Сценэ дээрэ И. В. Сталинай ба Ким Ир Сенэй портредууд харагдана.

Арадай армиин офицер Нам Ин Су Советскэ Армиин 33 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Суглаан хадаа Генералиссимус Сталинда ба Советскэ Армида амаршалгын бэшэг эльгээгээ.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, февралиин 22. (ТАСС). Советскэ Армиин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Варшавада мүнөөдэр болоо.

Польско республикын президент Болеслав Берут, Сеймын Маршал Ковальский, Гүрэнэй Советэй гэшүүд, правительствын гэшүүд, Польшын Маршал Рокоссовский, Польско сэрэгэй генерал... офицернүүд, нийтын ор... нуудай түлөөлэгшэд за... ерэбэ.

Национальна обороны ... министр генерал Нашковс... ветскэ Армиин 33 жэлэй ой... элидхэл хэбэ.

Гитлеровскэ дарлалтаһа... һэнэйнь түлөө польско ар... ветскэ Армида ба бүхы са... агуухэ полководец Генера... Сталинда халуун баяр б... хүргэнэ гэжэ элидхэлшэ хэ...

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР, феврали... (ТАСС). Монголой армии... нуудай түлөөлэгшэдтэй хам... лицын партийна, гүрэнэй, организацинуудай баярай з... Советскэ Армиин 33 жэлэй ... зорюулагдаһан Улан-Баторт...

Баярай заседанида хабаа... бүхы дэлхэйн ажалшадай ... вождь ба багша, гениаль... водец Генералиссимус ... Виссарионович Сталинда ... амаршалгые угаа ехэ дэбх... гээр абаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээ...

ПХЕНЬЯН, февралиин 23. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай хамтадаа фронтын бүхы участогууд дээрэ дайшалха ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командо... мүнөөдэр дамжуулһан ... соо хэлэгдэнэ.

Сеулай оршондо Арадай ... частьнууд февралиин 22-то ... най 4 танк бута сохёо, ... лёт буудажа унагаагаа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй сесс...

ПЬЕТРО НЕННИИН ЭЛИДХЭЛ

БЕРЛИН, февралиин 21. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй сессиин үдэрэй заседани дээрэ Пьетро Ненни (Итали) «Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресс дээрэ зохёон бүтээгдэһэн программые бэелүүлгэ» гэһэн темээр элидхэл хэбэ.

—Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй сесси Варшавска конгрессэй һүүлээр 3 һара болоод байхада Берлиндэ нээгдээ гэжэ Ненни хэлэбэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэгдэһэн ба бэелүүлэгдэхэ условинуудые нэн түрүүндэ зүбшэн хэлсэхэ ёһотой. Эдэ шиидхэбэринүүд, тусгаарлабал, «Нэгэдэһэн Нацинуудай Организацида Хандалга» болбол бүхы дэлхэйн олониитын дунда ехэ хүдэлөө үүсхэбэ. Манай Советэй секретариат «ООН-дэ Хандалгые» Аюулгүйн Советэй түрүүлэгшэдэ, Арадай Хитадай түлөөлэгшэдэ, Аюулгүйн Советэй саг үргэлжын гэшүүдтэ, мүн элдэб оронуудай делегацинуудай толгойлогшодто ба ООН-эй Генеральна секретарьта эльгээбэ. Тус Хандалга гүрэнүүдэй толгойлогшодто, уласхоорондын профсоюзна бүхы организацинуудта, элдэб янзын церковьнүүдтэ ба бусад газарнуудта тэрэшэлэн эльгээгдээ.

Тусгаарлабал, США-дэ, Великобританида ба Скандинавска оронуудта ойлгохогүй ябадалтай тохёолдоо гү, али жэшээлхэдэ, Испани, Югослави ба Латинска Америкын олохон оронуудта мүрдэгдэжэ байбашье, манай хүдэлөөн Варшавска конгрессэй ашаар, мүн «ООН-дэ Хандалгын» үндэһөөр, дэлхэйн бүхы оронуудта ехээр үргэдхэгдэһэн байна.

ООН-дэ Хандалга болбол Советскэ Союзда, арадай демократиин оронуудта, Хитадта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн, зүбшэн хэлсэгдэһэн, эдэ оронуудай хүн зоноор һайшаагдаһан байна.

«ООН-дэ Хандалга» соо табигдаһан дурадхалнуудай нэгыеньше Аюулгүйн Совет, ООН-эй Генеральна Ассамблей абаагүй гэжэ Ненни тэмдэглэбэ.

Мүнөөдэрэй байдал ямар бэ?

Корейдэхи дайн үргэлжэлжэ байна. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи Конгрессэй Варшавада боложо байха үедэ, Корейдэхи американска агресси амжалтатай дүүрэхээр бэлэн байна гэжэ һанамаар байгаа. Үни удаан ба тэгшэбэшэ тэмсэлээр һуларһан корейскэ арми сухарижа байгаа. Тэрэнэй һүүлээр, корейскэ армиин ба хитадай һайндуратанай нэгэдэһэн хүсэнүүдэй түрилтэ доро генерал Макартурай арми хүшэр ехээр диилдэбэ. Генерал Чан Кай-шитай үгэ ниилэжэ провокаци ба агресси хэхэ гэһэн эли зорилгоор хитадай хилэдэ американска сэрэгүүдэй хүрэжэ ерээд байһандаа хитадай һайндуратан хамаарагдаһан байна.

ООН-эй Аюулгүйн Советшье, Генеральна Ассамблейшье конфликтые шиидхэхэ гэжэ хараалаагүй. Сагаан Байшангай ба американска сенадай дура хүсэлые бэелүүлэн, ООН хадаа Хитадые агрессор гэжэ соносхохо тухай (февралиин 1-нэй заседани) буруу шиидхэбэри абаад, байдалые улам хүндэрүүлээ. Тиимэһээ, ООН хадаа өөрынгөө хилэнүүдые хамгаалха Хитадай эрхэ мэдэрхээ арсаба, тиихэ зуураа, эрьеһээ 5 мянган миль зайтай газарта «өөрынгөө» ажамидарал ба аюулгүй байдалай» түлөө Хүлбоото Штадуудай (президент Трумэн энээн тухай мэдүүлһэн байгаа) тэмсэхэ эрхые мэдэрнэ.

Кореядэ шэнгээр, Вьетнамда дайн үргэлжэлнэ.

Тиимэһээ ООН болбол бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал ба эб найрамдал хангаха гэжэ тэрэнэй арадуудай даалгаһан үндэр ехэ зорилгые бэелүүлхэ бирахагүй байһанаа улам тодоор харуулна.

Хүсэрхэлгые үндэһэ болгоһон шиидхэбэринүүдэй ба ситуацинуудай политикые США-гэй ябуулжа байгаа баримтань Дальна Восток дээрэ ба Европын центртэ тохёолдоһон байдалай шалтагаан мүн. Хүсэрхэлгын ситуаци бии болгоод лэ СССР-тэй хэлсээнүүдые хэжэ болохо юм гэһэн американска дипломатиин хүтэлбэрилэгшэ г-н Ачесоной үгэнүүдээр энэ политикань дахин гэршэлэгдэбэ. Америка болбол нимэ ситуацие Югославида (хүршэ гүрэнүүдэй зүгһөө Югославиие доботолгохо болохо гэжэ шалтаад), Дундада далайн зүүн хубида, Дунда ба Дүтын Востогто бии болгохые мүнөө оролдоно.

Манай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет болбол дайн хадаа зайлашагүй бэшэ юм гэжэ Сталинай шангаар зэдэлэн соносхоһон үгэнүүдые дабтаад, энээниие эридээр дахин батална.

Атлантическа союзай улам шангадажа байгаа зүришэлдөөнүүд мүнөө милитаристнуудай лагериие бүхы талаһаань һандаргана. Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэ, Баруун Германиие буу зэбсэгжүүлхэ һалгаана гэжэ хэлэжэ болохо юм, ушарынь тэрэ хадаа нэн түрүүндэ һула оронуудай экономическа ба политическа һандаран нуралга үүдхэхэ байна, тэрэнь хойшоо бүхы блогто дэлгэрхэ болоно.

Дай үүдхэгшэд дабагдашагүй зүришэлдөөнүүдэй үндэһөөр, хүшэр бэрхэтэй байдалда ороод байна, ушарынь, тэдэнэр эрхэ сүлөө, ажал ба эүһэмэ хилээмээ хамгаалха арадай хүдэлөө үүдхэнгүйгөөр, мүн ниитын һанал бодолдо түбэг ушаруулангүйгөөр, зэбсэглэлдэжэ ба дай бэлэдхэжэ шадахагүй байна. Энэ хүдэлөөн хадаа нэгэ талаһаа хонжохо абахаар найдаһан бүхы юумэеэ нүгөө талаһаа гээхыень дай үүдхэгшэдые баалаха байна.

Дайнда ба һандаран уналга тээшэ эрмэлзэжэ байгаа хүдэлөө зогсоохо аргануудые тоохогүй байжа болохогүй—эдэ аргануд угаа ехэ юм. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн арадай хүдэлөөнэй ургажа байгаа хүсые тоохогүй байжа болохогүй, энэ хүдэлөөнэй гэршэнь манай Совет мүн.

«ООН-дэ Хандалга» соогоо, Варшавада манай зохёон байгуулһан эб найрамдалай программа хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ хүсэтэйгөөр үлэхэ байна.

Һүүлэй событинуудые хараада абажа, манай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй нэгдэхи сессиин зорилгонь богонёор нигэжэ тодорхойлогдохо болохо гэбэл:

1) ООН-эй задаран уналгые ба тогтуурингүйе дэлхэйн олониитын үмэнэ элирүүлхэ. ООН хадаа мүнөө США-гэй ябуулжа байгаа хүсэрхэлгын, хардалгын ба агрессиин политикын гансахан зэбсэгынь болоод байна, тэрэниие анханайнь зорилгодо бусааха хэрэгтэй.

2) Макартурай ба тэрэнэй союзник Чан Кай-шин заговорта эсэргүү өөрынгөө ажамидаралые Хитадай хамгаалжа, гэрэйнгээ зээдынь болохо гэһэн азиатска арадуудай эрхэ хамгаалжа байхадань, Хитадые агрессор гэжэ соносхолгые эрид шангаар шүүмжэлэн буруушааха.

3) Дальна Восток дээрэхи конфликтые шиидхэхын тулада агуухэ табан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөө, Германиие нэгэдүүлхын ба демилитаризацилхын тулада агуухэ дүрбэн гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөө зарлалгые түйлаха.

4) Атлантическа блок эб найрамдалые ба Европые советскэ агрессиин аюулһаа хамгаалжа байгаа хэбэртэй худал зүйлые элирүүлэн, үнэн байдал тайлбарилха бүхэдэлхэйн кампани эмхидхэхэ. Энэ худал зүйл дээрэ хүсэрхэлэй американска политика үндэһэлэгдэнэ.

5) Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэдэ ба тэрэнэй хойшолонгуудта национальна болон уласхоорондын хэмжээгээр эсэргүүцэлгэ эмхидхэхэ, тэдэ хойшолонгууд хадаа амгалан сагай промышленностиие сэрэгэй замда оруулха, бүхы арадта аша туһатай, нийтын удхашанартай ехэ хүдэлмэринүүдһээ арсаха, арад олониитын ажабайдалай хэмжээе доошолуулха ябадал болоно.

Нигта жагсаалта шууд сэхэ тэмсэлэрээ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет арадуудай эгнэлэй найдабарие, ООН-эй али зэргээр гээһэн хэмжээгээр, оложо абаха байна, эб найрамдал бэхижүүлхэ ба хүн түрэлтэниие дэлхэйн гурбадахи дайнай аюулһаа абарха гэһэн ерэдэ зорилгоёо бэелүүлхэ ябадал хангаха байна.

П. НЕННИИН ЭЛИДХЭЛ ТУ... ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

Кентерберийскэ сүмын ... Хьюлетт Джонсон Ненниин ... тушаа түрүүлэн үгэ хэлэбэ... дайе хэн бэлэдхэжэ байһан... дайн Англиин ба европейск... оронуудай арадуудта ю... байһаниие английска арад ... абажа байна гэжэ тэрэ мэдүү...

«Правдын» корреспондент... хэр И. В. Сталинай хөөрэлд... хай Джонсон ехэ дэбжэлт... хэлээ. Иосиф Виссари... Сталинай мэдүүлгэ хадаа ... рамдалай дайсадаар тара... байгаа худал пропагандын ... сошордолгын атмосферэдэ ... һалхин шэнгеэр нэбтэрэн ... жэ тэрэ хэлэбэ.

Хара Африкын арадуудай ... лэгшэ, Эб найрамдалай Бү... хэйн Советэй гэшүүн Габ... Д'Арбусье колониальна ба ... данги оронууд тушаа эб най... лай тала баригшадай Вар... болоһон Бүхэдэлхэйн Хо... конгрессэй шиидхэбэринүү... лүүлхэ асуудалда үгээ зорю... энэ асуудалай угаа ехэ удх... рые тэмдэглэжэ, ушарынь эн... 399 ... нуудай хүн зоной тоо 800 м... гаран болоно.

БЕРЛИН, февралиин ... (ТАСС). Эб найрамдалай Бү... хэйн Советэй үсэргэлэр үдэ... седани дээрэ профессор ... ский (Польша) үгэ хэлэбэ... шадахи эб найрамдалай та... шадагшадай хүдэлөөн тухай ... дорхойгоор хэлээ.

Үдэрэй заседани дээрэ Ал... түлөөлэгшэ Бу-Шама тэр... үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр ... кэ элитэ поэт Иоганнес Бехе... манска демократическа рес... кын амгалан хүгжэлтын ... нууд тухай хөөрэбэ.

БЕРЛИН, февралиин ... (ТАСС). Берлинскэ универс... ректор профессор Фридрих... рүүлэлгэ доро болоһон Эб н... далай Бүхэдэлхэйн Советэй ... сиин үглөөнэй заседани ... Пьетро Ненниин элидхэл ту... хэлэлгэ үргэлжэлөө.

Филиппинын түлөөлэгшэ ... нуэль Крус түрүүлэн үгэ ... Филиппинскэ арад бүхы оро... эб найрамдалда дуратай ол... лион хүнүүдтэй хамтадаа эб... рамдалай түлөө тэмсэнэ, ... сха империализмын гэмтэ ... бүүдтэ эсэргүү тэмсэлөө ... ба хүсэтэй байна гэжэ мэдүү...

Эб найрамдалай Бүх... Советэй гэшүүн Петрос Ко... (Греци) үгэ хэлэбэ. Греция... рүүн хэлэлтэ мүрдэлгэ ба ... рой хэгдэжэ байбашье, эб на... далай тала баригшад тус ор... тор ехэ хүдэлмэри ябуулаа ... тэрэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр советскэ ... лэгшэ академик А. И. Опарин ... буна дээрэ гаража, үгэ хэлэ...

Харюусалгата редак...

Б. А. ОЧИР...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03539. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...